Wie is deze zomer de slimste?

Een nieuw seizoen van *De slimste mens* staat voor de deur. Presentator Philip Freriks en eindredacteur Harm Jan Kinkhorst over de opnames en het succes van de kennisquiz.

Eindredacteur Harm Jan Kinkhorst

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: KRONCRV

Het zal kaal worden," bromt jurylid Maarten van Rossem (76) voorafgaand aan het nieuwe seizoen van *De slimste mens*. Wie zal er straks in de lege studio om hem lachen? Maar het jurylid verheugt zich er wel op, want vanwege het coronavirus zit hij al maanden thuis. "Ik heb nu een uitje." Ook presentator Philip Freriks (75) leeft 'opgesloten' in Frankrijk. "We waren voor twee weken vanuit Parijs naar Corsica gegaan om daar te stemmen voor gemeenteraadsverkiezingen," vertelt hij. "Toen brak de crisis uit en mochten we niet terug. Gelukkig hebben we daar een fijn huis met grote tuin." Het is spannend of hij op tijd in Nederland kan zijn. Veel vluchten worden op het laatste moment gecanceld. "We hebben ons wekenlang drukgemaakt," zegt eindredacteur Harm Jan Kinkhorst.

TGV

Freriks arriveert op tijd; voor de zekerheid neemt hij boot, TGV en auto. En zo kunnen ze begin juni in Hilversum van start. Op twaalf dagen worden 35 afleveringen opgenomen, drie per dag. Elke opnamedag vangt op Van Rossems verzoek om 13.00 uur aan. "Hij is geen ochtendmens en vindt dan nog dat hij heel vroeg is opgestaan," aldus Kinkhorst. Voor elke aflevering bespreekt die het draaiboek met Freriks. Wie zijn de kandidaten? Wat is leuk om over hen te vermelden? "Er komen veel disciplines voorbij," zegt de eindredacteur. "Philip, die zichzelf ook goed voorbereidt, staat zo stevig in zijn schoenen." Door het coronavirus is veel anders deze keer. "De visagist en geluidstechnicus dragen mondkapjes als ze met me bezig zijn," zegt Freriks. "Beetje gedoe, maar het went snel." Net als de lege studio, waar voorheen tachtig man publiek en crew aanwezig was. "Je bent zo intensief met elkaar bezig; op een moment had ik het niet meer door." Kinkhorst: "Je mist alleen soms het applaus."

Elke opnamedag begint om 13.00 uur. Van Rossem is geen ochtendmens

Platform

Aan de kennisquiz zelf is niets gewijzigd. "Het programma staat als een huis en scoort," verklaart Kinkhorst. "Naar de laatste finale keken 1,7 miljoen mensen! Zolang we nog goede galerijen, leuke filmpjes en spannende vragen kunnen bedenken houden we alles bij het oude." Wel zijn steeds vaker minder bekende Nederlanders kandidaat. "We maken zestig afleveringen per jaar; de spoeling BN'ers werd dun. Met de invoering van minder bekenden werden we een platform voor nieuwe gezichten en interessante beroepen. Dat draagt bij aan het succes." Een andere succesfactor is volgens hem het koppel Freriks/Van Rossem. "Philip is de perfecte gastheer die iedereen omarmt, Maarten de einzelgänger in de hoek die ongezouten kritiek geeft. Ze zijn enorm ingespeeld. Begint Philip over een lekker glaasje wijn bij het eten, reageert Maarten met: 'Je drinkt te veel.'"

Reserve

Een andere reden is dat het aanslaat bij zowel jong als oud. "Middelbare scholieren vinden het leuk om naar die brommende Maarten te kijken." Freriks: "Het is daarnaast een spannend spel. Mensen kunnen thuis voor de buis meedoen en tegen de kandidaten roepen: dat is fout sufferd! En zelf het goede antwoord geven." *De slimste* is onderdeel van zijn leven geworden. "In Frankrijk spreken ze over 'de derde carrière', zo voelt het," zegt hij. "Ze hebben me er ooit voor gevraagd en dat is uitermate aangenaam voor mijn ego, haha. En het levert nieuw werk op, zoals de series over D-day en de bevrijding, voor Omroep MAX." Pittig is het wel. Elke opnamedag eindigt rond 20.00 uur. "Op Corsica had ik drie maanden reserve opgebouwd, die was na drie dagen studio alweer verdwenen. Maar het plezier dat ik eraan beleef is er niet minder om."

► **DE SLIMSTE MENS 20.40 NPO 2**

Eeuwige roem

Opvallend veel 'bekend van tv'-hoofden wonnen de kennisquiz. Zo mocht tv-presentator Art Rooijakkers zich in 2014 de slimste noemen, en VVD-politicus Klaas Dijkhoff in 2017. "Het blijkt een voordeel als je gewend bent om op tv te zijn", geeft Kinkhorst toe. Voor de opnameperiode oefenen redacteuren het spel met iedere kandidaat, waarbij ze wijzen op de valkuilen en op welke trucs ze kunnen toepassen. "Vaak zien we dan al wie ver gaat komen." De winnaars hebben gemeen dat ze héél fanatiek zijn, heeft Kinkhorst geconstateerd. "Ze scheppen er enorm over op, hoor ik van hun collega's, haha. En het is vaak een opstapje om bij een groter publiek bekend te worden zoals in 2018 gebeurde met Sander Schimmelpenninck en afgelopen seizoen met Marieke van de Zilver. Als parlementair verslaggever van *RTL Nieuws* schuift ze nu overal aan. De winnaar verkrijgt eeuwige roem die je nog kunt verzilveren ook."